

Briselē, 2017. gada 1. jūnijā
(OR. en)

9481/17

**Starpiestāžu lieta:
2008/0140 (CNS)**

**SOC 413
ANTIDISCRIM 27
JAI 520
MI 437
FREMP 66**

ZIŅOJUMS

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja (I) / Padome
Iepriekšējais dok. Nr.:	9288/17 SOC 375 ANTIDISCRIM 23 JAI 473 MI 427 FREMP 61
K-jas dok. Nr.:	11531/08 SOC 411 JAI 368 MI 246 - COM(2008) 426 final
Temats:	Priekšlikums – Padomes Direktīva par vienlīdzīgas attieksmes principa īstenošanu neatkarīgi no reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas – progresa ziņojums

I. IEVADS

Komisija 2008. gada 2. jūlijā pieņēma priekšlikumu Padomes direktīvai, lai paplašinātu aizsardzību pret diskrimināciju reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ, attiecinot to arī uz jomām, kas nav saistītas ar nodarbinātību.

Papildinot spēkā esošos EK tiesību aktus ¹ šajā jomā, ar ierosināto horizontālo vienlīdzīgas attieksmes direktīvu aizliegtu diskrimināciju minēto iemeslu dēļ šādās jomās: sociālā aizsardzība, tostarp sociālais nodrošinājums un veselības aprūpe, izglītība un piekļuve precēm un pakalpojumiem, tostarp mājokļiem.

¹ Konkrēti, Padomes Direktīva 2000/43/EK, 2000/78/EK un 2004/113/EK.

Vairākums delegāciju principā pauda gandarījumu par priekšlikumu; daudzas delegācijas uzsvēra, ka priekšlikuma mērķis ir papildināt spēkā esošo tiesisko regulējumu, ar horizontālu pieeju pievēršoties visiem četriem diskriminācijas veidiem.

Lielākā daļa delegāciju apstiprināja, ka ir svarīgi veicināt vienlīdzīgu attieksmi kā ES kopēju sociālo vērtību. Konkrēti, vairākas delegācijas uzsvēra priekšlikuma nozīmīgumu saistībā ar ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCRPD*) īstenošanu. Tomēr dažas delegācijas labprātāk vēlētos vērienīgākus noteikumus attiecībā uz invaliditāti.

Uzsverot, cik svarīgi ir cīnīties pret diskrimināciju, dažas delegācijas iepriekš tomēr ir apšaubījušas vajadzību pēc Komisijas priekšlikuma, par kuru tās pauda uzskatu, ka ar to dažos jautājumos tiek ierobežota valstu kompetence un ka tas ir pretrunā subsidiaritātes un proporcionalitātes principam. Dažas delegācijas joprojām apšaubā sociālās aizsardzības un izglītības iekļaušanu darbības jomā. Divas delegācijas saglabā vispārējas atrunas.

Dažas delegācijas arī lūdza paskaidrojumus un pauda bažas, jo īpaši par juridiskās noteiktības trūkumu, kompetenču sadalījumu un priekšlikuma praktisko, finansiālo un tiesisko ietekmi.

Šobrīd visas delegācijas uztur spēkā vispārējas izpētes atrunas par priekšlikumu. CZ, DK, MT un UK saglabā parlamentāras izpētes atrunas. Komisija ir apstiprinājusi savu sākotnējo priekšlikumu šajā stadijā un uztur spēkā izpētes atrunu par jebkādiem tā grozījumiem.

Eiropas Parlaments 2009. gada 2. aprīlī saskaņā ar konsultāciju procedūru pieņēma atzinumu ². Pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā 2009. gada 1. decembrī uz priekšlikumu tagad attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību 19. pants; tādējādi ir nepieciešama Padomes vienprātība pēc tam, kad ir saņemta Eiropas Parlamenta *piekrišana*.

II. PADOMES DARBS MALTAS PREZIDENTŪRAS LAIKĀ

Sociālu jautājumu darba grupa turpināja izskatīt priekšlikumu ³, pamatojoties uz diviem prezidentvalsts redakcionālo ierosinājumu kopumiem. ⁴

Sarunas darba grupā jo īpaši tika koncentrētas uz šādiem galvenajiem tematiem.

a) **Tāda apsvēruma iekļaušana, kurš attiecas uz diskrimināciju seksuālās vai dzimuma identitātes dēļ kā papildinošu faktoru (12.ab apsvērums)**

Prezidentvalsts norādīja, ka šā grozījuma nolūks nebija paplašināt direktīvas projekta piemērošanas jomu, bet atzīt to, ka diskrimināciju reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ var papildināt diskriminācija seksuālās vai dzimuma identitātes dēļ.

Dažas delegācijas apšaubīja šāda grozījuma nolūku un diskutēja par to, kā šo tematu risināt teksta operatīvajā daļā. Viena delegācija ierosināja šo atsauci iekļaut 13. apsvērumā. Vairākas delegācijas, kas grozījuma nolūku atbalstīja, ierosināja atsaukties uz vairākiemeslu diskrimināciju kopumā, nevis atsevišķi izcelt specifiskas iemeslu kombinācijas. Prezidentvalsts deva priekšroku šim pēdējam priekšlikumam.

² Skatīt dok. A6-0149/2009. Jaunievelētais Parlaments par referenti iecēla *Ulrike Lunacek* (AT/LIBE/Zaļo un Eiropas Brīvās apvienības grupa).

³ Sanāksmes notika 20. janvārī un 22. maijā.

⁴ Skatīt dok. 15603/16 un 7202/17.

b) Vairākiemeslu diskriminācija (12., 12.ab un 21. apsvēruma un 2. panta 2. punkta a)-b) apakšpunkts)

Savos redakcionālajos ierosinājumos prezidentvalsts centās paskaidrot vairākiemeslu diskriminācijas jautājumu un precizēja, ka diskriminācija šajā priekšlikumā aptverto iemeslu dēļ *pārklājas* arī ar diskrimināciju rases vai etniskās izcelsmes un valstspiederības, kā arī dzimuma vai dzimumidentitātes dēļ. Šajā sakarībā prezidentvalsts iekļāva tekstu, kas paskaidro, ka pozitīvas rīcības pasākumi var arī attiekties uz tādu personu grupu, ko raksturo ar reliģiju vai pārliecību, invaliditāti, vecumu vai dzimumorientāciju saistītu iezīmju *kombinācija*.

Delegāciju vairākums atzinīgi vērtēja vairākiemeslu diskriminācijas iekļaušanu tekstā. Tomēr dažas delegācijas pret to iebilda. Komisija atbalstīja vairākiemeslu diskriminācijas iekļaušanu ar nosacījumu, ka tas notiek konsekventi. Komisija arī piekrita vienas delegācijas paustajai piezīmei, ka tekstā nevajadzētu pieminēt diskrimināciju tādu iemeslu dēļ, kuri ir ārpus šīs direktīvas darbības jomas, un tā vietā deva priekšroku vispārējai atsaucei uz iemesliem, uz kuriem šī direktīva neattiecas.

c) Diskrimināciju sakarā ar to, ka ir saistība ar organizācijām, kuru darbība veltīta konkrētu personu tiesību veicināšanai (12.a pants)

Prezidentvalsts 12.a apsvērumam pievienoja noteikumu par tādu personu aizsardzību, kuras saskaras ar diskrimināciju tāpēc, ka tām ir vai tiek uzskatīts, ka tām ir saistība ar organizācijām, kuru darbība ir veltīta tādu personu tiesību sekmēšanai, kurām ir kāda konkrēta reliģiskā piederība vai pārliecība, invaliditāte, vecums vai dzimumorientācija.

Vairākas delegācijas atbalstīja šo grozījumu, viena delegācija nespēja to pieņemt, un dažas citas izjuta vajadzību to izskatīt padziļinātāk.

d) **Darbības joma (skaidra ar likumu noteiktu papildpensiju shēmu iekļaušana – 17.b apsvēruma un 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts)**

Savos redakcionālajos ierosinājumos prezidentvalsts formulējumu padarīja skaidrāku, jo īpaši norādot,

ka diskriminācijas aizliegums tiktu piemērots saistībā ar "piekļuvi sociālajai aizsardzībai, ciktāl tas ir saistīts ar sociālo nodrošinājumu, *tostarp ar likumu noteiktām papildpensiju shēmām*".

Dažas delegācijas deva priekšroku tam, lai šī atsauce uz ar likumu noteiktajām papildpensiju shēmām tiktu svītrotā, pamatojoties uz to, ka nav vajadzības skaidri minēt šīs shēmas, jo darbības joma ir skaidra tāda, kāda tā ir.

Šajā sakarībā prezidentvalsts apsvērumos iekļāva arī atsauci uz lietu C-267/06 *Tadao Maruko*, kurā ES Tiesa atzina diskrimināciju dzimumorientācijas dēļ.

Pēc vairāku delegāciju un Komisijas ieskatiem atsauce uz lietu C-267/06 nebija atbilstoša, jo tā attiecās uz arodpensiju shēmām (uz kurām attiecas Direktīva 2000/78/EK), nevis uz sociālo nodrošinājumu, un tāpēc šīs lietas pieminēšana apsvērumos varētu būt mulsinoša.

d) **Juridiskie ieguvumi, kas ir atkarīgi no ģimenes stāvokļa (17.h apsvēruma)**

Prezidentvalsts pielāgoja tekstu, lai aptvertu gadījumus, kad diskriminācija ir vērsta pret viendzimuma pāriem, kad ir runa par tādu ieguvumu piešķiršanu, kuri ir atkarīgi no ģimenes stāvokļa. Par ierosināto izmaiņu ir pausti atšķirīgi viedokļi.

e) **"Fiziskas vai juridiskas personas" (17.ga apsvēruma)**

Prezidentvalsts pārskatīja 17.ga apsvērumu, skaidri norādot, ka: "Visas personas, *neraugoties uz to, vai tās ir fiziskas vai juridiskas personas*, var izmantot līgumu slēgšanas brīvību [...]." Darba grupa šo izmaiņu atbalstīja.

III. NEATRISINĀTIE JAUTĀJUMI

Ir nepieciešamas turpmākas diskusijas par iepriekš minētajiem jautājumiem, kā arī vairākiem citiem vēl neatrisinātiem jautājumiem, tostarp šādiem:

- direktīvas darbības joma, jo dažas delegācijas iebilst pret sociālās aizsardzības un izglītības iekļaušanu tajā;
- atlikušie kompetenču sadalījuma un subsidiaritātes aspekti; un
- juridiskā noteiktība attiecībā uz pienākumiem, kurus noteiks ar direktīvu.

Sīkāka informācija par delegāciju nostājām ir iekļauta dokumentos 5428/17 un 9288/17.

IV. NOBEIGUMS

Maltas prezidentūras laikā par apspriestajiem jautājumiem tika panākts jūtams progress. Neraugoties uz to, ir vajadzīgas turpmākas politiskas diskusijas, līdz Padomē varēs panākt nepieciešamo vienprātību.